

**R. P. Antonii De Escobar Et Mendoza, Vallisoletani,
Societatis Iesv Theologi, Vniversæ Theologiæ Moralis,
Receptiores Absqve Lite Sententiæ nec-non
Problematicæ Disquisitiones ... Volumen ...**

Ivstitia Et, Ivs. Sex Libris totidem Tractatus appono, nempe de rerum
Dominio, de Restitutione, de Contractibus Gratuitis, de Contractibus
Onerosis, de Contractibus Fortunæ, de Contractibus Adminicularis, de
Quasi-Contractibus, & nonnullis Innominatis

Escobar y Mendoza, Antonio de
Lugduni, 1663

5. De Præscriptione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80681](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80681)

8. Theologiae Moralis Liber. XXXVI.

absque sua culpa deiectione fuerint, aut destructae. Quinto denique usufructuarius nequit absque licentia proprietarii usufructum in alium transire titulo donationis, venditionis, aut alio modo, ita ut alter maneat usufructuarius rei cum eo iure, quod ipse habet: imò attemptando hoc facere, ita ut usufructum amittit, & proprietario acquiritur. Quia de ratione usufructus est, quod sit ius utendi, ac fruendi nomine proprio. Sayi in clauis. l. 9. c. 3. n. 8. & 9. Lessi. l. 2. c. 3. dub. 6. n. 18. Filiuc. tr. 3. l. 1. n. 65. Sanch. sum. l. 7. c. 13. n. 14. & 20. Couar. l. 1. variat. c. 8. n. 7.

39. Multis modis, usufructus amittitur. Primo, si usufructuarius moriatur. Secundo, si res ipsa depereat. Tertio, si tanto tempore suo iure non utatur, quanto opus est, ut dominus directus contra eum praescribat: hoc tempus inter praesentes est decem annorum, & inter absentes viginti. Quarto, maxima capitis diminutione, cum scilicet quis simul civitatem, ac libertatem amittit. Quinto, per mediam capitis diminutionem, quando civitatem quis amittit, non libertatem. Sexto, si usufructuarius usufructum proprietario cedat. Septimo, si acquirit rei proprietatem, & dicitur consolidatio. Octavo, si pater fiat haereticus, hoc ipso usufructum in bonis filij adventitii amittit. Nono demum, per usufructuarius professionem in Religione stabilium bonorum, ac reddituum incapax, usufructus finitur, & cum proprietate consolidatur. Quia usufructus est ius personae, quod cum ea extinguitur, seu per mortem naturalem, seu per mortem civilem, qua omnino incapax usufructus persona fiat. Secus dixerim accedere per professionem in ordinibus bonorum immobilium in communi, ac perpetuorum reddituum capacibus in quibus quamdiu usufructuarius vivit, usufructus poterit in monasterio permanere cum ordine ad professum ita ut professus, ac monasterium veluti una persona censeantur. Auth. Ingressi. C. de sacros. Eccl. Angel. v. Religiosus n. 52. Lessi. l. 2. c. 3. dub. 5. Laym. l. 3. tr. 1. c. 6. n. 5. Filiuc. tr. 3. l. 1. n. 67. Schneft v. Religio. 6. q. 1. Azor. to. 2. l. 2. c. 23. q. 4. Sanch. l. 7. sum. c. 13. n. 53.

39. Equidè usufructus acquisitus Monacho ante professionem transit cum illo ad Monasterium posterius à tempore, quo in posteriori proficitur; si posterius est incapax successioneis perit à tempore illius professionis, & cum proprietate consolidatur. Quando vero usufructus post professionem Monacho relictus est contemplatione Monasterij, in priori monasterio permanebit: si contemplatione monachi, ad posterius Monasterium successioneis capax cum illo transibit. Usufructus paternus de adventitiis filij bonis, expirat ipsius patris professione, & pertinet ad filium, quando Religio est incapax successioneis. Quando autem est successioneis capax, verius est, usufructum haud quamquam, extinguere, diminuisse, sed totum ad Monasterium dum superstes est pater, pertinere. Pater denique in saeculo manens, usufructum, quem in bonis adventitiis filij habebat per professionem filij non amittit. Couar. ruias de testament. c. 2. n. 9. Rol. v. donatio, n. 44. Angel. v. Religiosus. n. 50. Ar. mil. v. Religio, n. 20. Tabie. ibid. c. 33. Sayi in clauis, l. 9. c. 7. n. 9. Gutier. qq. Canon. l. 2.

capite primo numero 100. Lessi. lib. secundo capite 41. numero 83.

CAPVT V.

De Prescriptione.

Prescriptio tripliciter accipitur. Primo generatim, ut id est, quod exceptio, quae opponitur ad excludendam actionem ab actione intentatam; unde cum exceptio sit dilatoria, (ut cum opponis iudicem non esse competentem) vel peremptoria, (ut si opponas, te soluisse, quod petitur) etiam praescriptio erit vel dilatoria, vel peremptoria. Secundo accipitur specialius pro exceptione peremptoria proveniente ex eo, quod tempore legis definito rem aliquam possidemus, vel iure aliquo visum, vel quod alius tali tempore ab usu iuris alicuius cessaverit. Tertio accipitur pro dominij acquisitione, vel iuris alieni elisione ex tempore legis definito proveniente: & sic praescribitur dominus, ager vinea; & hoc modo sumpta à Iurisperitis plerumque pro viucapione accipitur. Couar. ad reg. poss. in principio p. 1. §. vnic. num. 4. Filiuc. tr. 3. l. 1. n. 182. Laym. l. 3. tr. 1. c. 8. n. 1. 2. 3. Lessi. l. 2. cap. 6. dub. 1. n. 2. Sylu. 2. 2. q. 66. a. 2. quæst. 6.

Ad legitimam praescriptionem quatuor requiruntur. Posse. Bona fides, Titulus praesumptus. Ad praescriptionem continuatio possessionis cum bona fide per semper lege praescriptum. In primis itaque sine possessione non datur praescriptio. Debet autem possessio esse propria, qua quis nomine suo possidet non alieno. Debet esse vel civilis tantum, qua solo animo rei nostrae etiam absentes insistant: vel civilis & naturalis simul qua corpore & animo res possideatur, naturalis autem sola non sufficit. Couar. ad reg. poss. p. 1. §. vnic. n. 7. Filiuc. tr. 3. l. 1. n. 185. & 205. Reginal. l. 10. n. 292. Sa. v. Praescriptio, n. 2. Bonac. de rest. d. 1. q. vlt. p. 2. Azor. p. 3. l. 1. c. 18.

Deinde requiritur bona fides. Quia iuxta regulam iuris 2. in 6. Possessor malae fidei vltro tempore non praescribit: & iure Canonico c. vigilianti, & c. vlti. de praescript. derogatum est omni consuetudini, aut legibus civilibus asserentibus dari posse praescriptionem absque bona fide. Bona autem fides in proposito est credulitas, quam quis sibi prudenter persuadet, rem esse suam, vel saltem nescit esse alienam: modo ignorantia non sit crassa, vel affectata. Dubitans, an res sit sua, non habet bona in fidem, si inchoat possessionem cum eo dubio. Quia ad hoc, ut incipiam facere rem meam, quae antea non erat, requiritur, ut determinate iudicem vel rem esse nullius, & sic effici meam per occupationem, vel esse meam, quantumvis antea non advertebam. Quando vero dubium suboritur post inchoatam bona fide possessionem dubitans potest rem de qua dubium oritur, praescribere adhibita prius diligentia, ad inquirendam, an res sit aliena. Quam cum rem possideat iam bona fide, dubitando, erit melior eius conditio iuxta regulam iuris. Ignorantia vero iuris clari etiam inculpabilis non prodest ad

Sectio I. De Dominio.

9

ad præscribendum. Iuris autem Juri, de quo sunt variae Doctorum opiniones ad præscribendum sufficit. Quia quando ius aliquod est vere dubium, possunt adesse opiniones utrinque probabiles circa illud: quilibet autem potest opinionem probabilem sequi, qui autem opinionem probabilem sequitur, non dicitur habere malam fidem. Qui vero bona fide accipit rem alio titulo (puta legati, donati, empti) ab auctore male fidei, potest eam præscribere, præterquam in duobus casibus. Primus est, si res sit immobilis, & is, contra quem præscribitur, ignoret, eam ab alio possideri. Secundus est, si illa res sit fortuita, vel vi possessa: tunc enim triginta anni requiruntur. *lege iuris, ff. de iur. & facti ignor. lege nunquam, ff. de iur. & facti ignor. C. de iur. & facti ignor. ff. de iur. & facti ignor. Sylvest. v. Præscriptio. i. numer. 4. Saye. in clau. l. 9. c. 12. n. 23. Lessi. l. 2. cap. 6. dub. 4. numer. 16. & dub. 13. numer. 42. & 43. Filliuc. tr. 3. i. numer. 189. 191. & 193. Sánchez l. 2. Moral. c. 23. n. 154.*

43. *Et Titulus.* Tertio, requiritur titulus probabiliter præsumptus, id est, qui bona fide putetur validus, ut donationis, testamenti, vel successionis ab intestato, emptionis, permutationis. Non est necessarium, eum titulum esse verum, seu validum, nam hic sufficit sine præscriptione ad transferendum dominium; sed satis est, ut probabiliter putetur verus. Ad præscriptionem autem necessaria est bona fides, quam titulus. Quia sine bona fide nunquam currit præscriptio: currit autem aliquando sine titulo: nam titulus requiritur ad præscribendum tempore definito, & ordinario; non vero ad præscribendum tempore longiori. Unde si ad aliquid præscribendum ordinarie cum titulo requirantur decem, aut viginti anni: ad præscribendum sine titulo sufficeret spatium triginta, aut quadraginta annorum iuxta quantitatem materie, quæ præscribitur, modo bona fides adsit. *leg. 1. ff. de iur. & facti ignor. diligenti de præscript. Bonac. de rest. d. 1. q. ult. pun. 2. §. 2. numer. 22. Lessi. l. 2. cap. 6. dub. 13. numer. 43. Filliuc. tr. 3. i. numer. 193. Laym. l. 3. tr. 1. c. 8. numer. 12. Couar. reg. peccatum, p. 2. §. 8. Menoch. leg. 3. præsumpt. 131. numer. 32. Sà, v. Præscriptio, num. 3. Molina 10. 1. tr. 2. d. 76.*

44. *Et Continuatio Possessionis tempore legitime definita.* Quarto demum requiritur continuatio possessionis tempore legitime definita. Quare res mobiles corporales, (quales sunt vestes animalia, navis, debitum rerum mobilium, vel actio ad obtinenda debita rerum mobilium) privati hominis vel etiam cultus Ecclesiæ etiam Romanæ præscribuntur possessione bona fidei cum titulo per triennium inter præsentem: inter absentes vero requiritur spatium quatuor annorum cum titulo, & bona fide. Ad viciationem vero rerum mobilium sine titulo requiruntur triginta anni, siue pri-

nate ex sint, siue Ecclesiæ. Ad præscriptionem rerum immobilium, ut sunt ager, domus, & res incorporæ, ut iura, debita, actiones, servitutes, requiritur contra privatos spatium decem annorum inter præsentem cum titulo: inter absentes viginti annorum spatium. Contra rem immobilem Ecclesiæ (modo non sit Romana) vel loci pii, ut Hospitalis, Collegij, Canonicorum, Episcopi, iure communi requiritur spatium quadraginta annorum tam cum titulo, quam sine titulo: tam inter præsentem, quam inter absentes, siue is, qui præscribit, sit privatus, siue sit vna Ecclesia contra aliam. Bona principis tanquam privati, eodem tempore, quo privati bona præscribuntur collectæ pro publica necessitate quadraginta annis. Ius imponendi vectigalia quadraginta annis cum titulo: sine titulo, tempore immemorabili. Quæ vero debentur Principi in supremæ potestatis recognitionem, nullo possunt tempore præscribi. Contra leges civiles præscribitur consuetudine decem annorum, quando alias non putatur princeps non consensisse in eam consuetudinem. Adversus legem Canonicam requiruntur quadraginta anni, si consuetudo sit aliquo modo contra ius Ecclesiæ. Servitus personalis decem annorum spatium præscribitur cum titulo inter præsentem, inter absentes cum titulo viginti annorum, spatium, sine titulo autem triginta. Servitus realis si continua, aut quasi, continua sit præscribitur spatium decem annorum inter præsentem, inter absentes vero viginti. Servitus discontinua non præscribitur, nisi tempore immemorabili, quia possessio in huiusmodi servitute continua esse non potest. *Laym. l. 3. tr. 1. cap. 8. numer. 13. Lessi. l. 2. cap. 6. dub. 13. numer. 22. & 23. Filliuc. tr. 3. i. numer. 196. 197. 200. & 201. Manu. 10. 1. q. 9. 36. a 3. & 10. 3. q. 35. art. 3. Recognoscere, l. unica, C. de iur. & facti ignor. Inst. de iur. & facti ignor. §. 1. Authent. Quas actiones, C. de sacros. Eccles. C. Sanctorum, de præscript.*

45. *Res, que præscribi non possunt.* Res, quæ præscribi non possunt enuncio. Primo exemptio à Superioris obedientia. Secundo res vrbis publicis deputatæ, ut forum, via publica, pons, &c. Tertio, ius decimarum à laicis post Concilium Lateranense. Quarto, limites Provinciarum, Episcopatum, & Parochiarum, si de his constet: si vero non constet, præscribi possunt. Quinto res indivisa communis pluribus nullo tempore ab aliquo illorum potest præscribi. *Sylvest. v. Præscriptio. 2. q. 12. Diana p. 3. tr. 5. resol. 77. Lessi. l. 2. cap. 6. dub. 13. n. 49.*

46. *Contra Præscriptionem restitutio.* Contra præscriptionem datur restitutio in integrum quæ nihil aliud est, quam quoddam remedium, quod finita præscriptione relinquatur priori Domino, qui rem suam amisit, ut auctoritate Iudicis possit restitui in Dominium & possessionem rei amissæ. Hæc præscriptio minoribus etate, & piis locis conceditur. *Filliuc. tr. 3. i. n. 209.*

SECTIO